

Inhoudsopgave

1. Tijdschriften/Mailings
2. Boeken voor / door patiënten en direct betrokkenen
3. Boeken gericht op professionals
4. DVD's
5. Voorlichtingsmateriaal
6. Hersenletsel en Arbeid
7. Hersenletsel en Kinderen
8. Onderzoekspublicaties

Publicaties hersenletsel

Uitgave:

AXON leertrajecten

Bevelandseweg 68d

1703 AX Heerhugowaard

www.axonleertrajecten.nl

in samenwerking met het Nederlands Centrum Hersenletsel

Versie 01-05-2007

AXON leertrajecten

Omgaan met de gevolgen van hersenletsel

Disclaimer

Deze publicatielijst is met zorg samengesteld door Nederlands Centrum Hersenletsel/AXON leertrajecten. Wijzigingen zijn onder voorbehoud. We pretenderen niet volledig te zijn.

Wij aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid voor onjuistheden en onvolledigheden van de in de publicatielijst opgenomen informatie en tarieven.

Publicaties Niet-aangeboren hersenletsel

1. Tijdschriften/Mailings

Cerebraalnieuws

De vereniging Cerebraal voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel en direct betrokkenen heeft een eigen tijdschrift, dat 6x per jaar verschijnt. Alle leden van Cerebraal krijgen het tijdschrift gratis toegezonden. Donateurs kunnen zich voor € 20,50 per jaar abonneren op het blad. Op de website www.cerebraal.nl is een overzicht van artikelen te vinden.

Hersen Magazine

Hersen Magazine is een uitgave van de Hersenstichting Nederland. Het verschijnt vier keer per jaar. Donateurs ontvangen het blad gratis. Andere geïnteresseerden kunnen een los nummer bestellen. Op de website www.hersenstichting.nl is meer informatie te vinden.

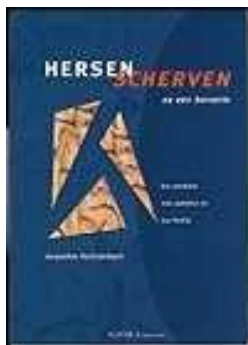
Hoofdzaak

Hoofdzaak is een viermaandelijke uitgave van het Project Niet-Aangeboren Hersenletsel (NAH) Noord-Brabant. Het project is ondergebracht bij Stichting Zet Tilburg. Projectinformatie op www.zet-brabant.nl.

AXON Actueel

AXON Actueel is de e-mail nieuwsbrief van AXON leertrajecten. De nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar en bevat actuele ontwikkelingen en verhalen uit de praktijk op het gebied van hersenletsel en deskundigheidsbevordering. Op de website www.axonleertrajecten.nl kan men zich aanmelden voor deze nieuwsbrief.

2. Boeken voor/door patiënten en direct betrokkenen

Na een beroerte & Hersenscherven na een beroerte

Auteur: J. Hochstenbach. Uitgever: Elsevier/De Tijdstroom, 1998. ISBN 90 352 1959 7 (Na een beroerte; handleiding). Prijs € 22,00. ISBN 90 352 1958 9 (Hersenscherven na een beroerte; werkboek). Prijs € 23,65.

De professionele handleiding 'Na een beroerte' vormt samen met het werkboek voor patiënten 'Hersenscherven na een beroerte' een doelmatig nazorgprogramma voor mensen die een beroerte hebben gekregen maar met name ook voor hun omgeving.

De professionele handleiding 'Na een beroerte' is bedoeld voor hulpverleners met belangstelling voor het begeleiden van nazorggroepen. Het boek geeft een helder beeld van wat mensen kunnen verwachten en doen. Daarom is het gericht op de praktische aspecten van het nazorgprogramma. Het werkboek 'Hersenscherven na een beroerte' is geschreven voor de patiënt en zijn omgeving. Het boek gaat over wat men zelf kan doen. Het brengt de veranderingen in denken, emoties en gedrag in kaart. Ook minder makkelijk bespreekbare onderwerpen als intimiteit en seksualiteit komen aan bod. Kortom: een praktische gids voor alledag met veel nuttige tips en zinvolle adviezen, bedoeld voor alle betrokkenen: de patiënt zelf en zijn omgeving, maar ook degenen die in hun werk met deze groep te maken hebben. Bij de vormgeving van het werkboek is rekening gehouden met CVA-getroffenen.

De stille epidemie; leven na een tragisch ongeval

Auteur: S. Cocquyt. Uitgever: EPO, Berchem-Antwerpen (België), 2000. Distributie in Nederland: Centraal Boekhuis BV Culemborg. ISBN 90 6445 205 9. Prijs € 14,75.

Dit boek is een autobiografisch werk van Sabine Cocquyt. Zij verloor haar ouders in een zwaar verkeersongeval. Haar zoon was één van de zwaargewonden. Het boek gaat over afscheid nemen en tegelijk de opdracht verder te leven, met je kind vechten voor zijn leven, je staande houden in het verdriet en in de onmacht, de kwaadheid op de verantwoordelijke voor het ongeval.

Wegwijzer na een beroerte. Voor CVA-getroffenen, hun partners, familieleden en vrienden

Auteur: C.S.M. Wachters-Kauffmann. Uitgever: Vakgroep Huisartsgeneeskunde, Rijksuniversiteit Groningen, Vereniging Samen Verder, Beatrixoord. Groningen, 2004. Herz. dr. ISBN 90 367 1251 3.

Deze wegwijzer behandelt onder meer de gevolgen van een beroerte, de ingrijpende veranderingen voor partner en andere directe verzorgers, informatie over thuiszorg en vrijetijdsbesteding, financiële en juridische kwesties. Deze uitgave is te downloaden op de website www.cva-samenverder.nl.

Je komt weer helemaal in mijn hoofd te zitten

Auteur: H. Toxopeus. Uitgever: Elsevier/De Tijdstroom, Maarssen, 1999. ISBN 90 35 21 71 1X.

Fietsend door de duinen maakte Helma Toxopeus zo'n tien jaar geleden een ongelukkige val. Zij raakte in coma en toen zij daaruit na zes weken ontwaakte, waren de vooruitzichten somber. Peter H. Toxopeus, haar man, beschrijft in dit boek hun totaal veranderde leven vanaf deze noodlottige dag. Op een aangrijpende wijze neemt hij de lezer mee op de lange weg terug. Zijn persoonlijk verslag wordt afgewisseld met dagboekfragmenten, verhelderende medische uiteenzettingen en flarden van gesprekken met Helma, waaruit valt af te lezen hoe haar geheugen zich op wonderbaarlijke wijze herstelt. Ook de positie van de partner krijgt ruim aandacht.

Zorgwijzer geheugen

Auteurs: Rudolf Ponds en Frans Verhey. Uitgever: Hersenwerk, 2002. Prijs: €7,00.

Dit boek biedt informatie over de werking van ons geheugen en vooral ook over de veranderingen van het geheugen met het ouder worden. Ook wordt ingegaan op de verschillen tussen ouderdomsvergeetachtigheid en dementie en wordt de relatie besproken tussen geheugen en lichamelijke en psychische gezondheid. Daarnaast geeft het praktische tips over hoe men alledaagse vergeetachtigheid kan tegengaan.

De geheugenstrategieën die aangereikt worden zijn niet alleen bruikbaar voor mensen met ouderdomsvergeetachtigheid maar ook voor mensen met lichte geheugenstoornissen als gevolg van hersenletsel.

Te bestellen via www.hersenstichting.nl.

Whiplash; oorzaak, pijn en achtergronden

Auteur: J. Peeters. Uitgever: Kosmos Z & K Uitgevers. ISBN 90 21 59 26 49.

In dit boek doet de auteur uit eigen ervaring verslag van wat het betekent te herstellen van whiplash. Daarnaast geeft het antwoord op vragen als: wat is whiplash? Wat zijn de klachten? Hoe genees je van whiplash? Is whiplash te voorkomen? De Whiplash Vereniging Nederland heeft aan dit boek een bijdrage geleverd.

Hersenkneuzing

Auteur: mw. A.M.A. Willemsen. Uitgever: De Geus, 2005. ISBN 97 890 445 079 04. Prijs € 18,90.

Andrea Willemsen maakte in 1990 een fietstochtje met haar man toen ze door een tegemoetkomende bromfietser werd aangereden. Een zware hersenkneuzing, zo luidde de eerste diagnose. Maar acht jaar na het ongeluk wordt ze nog steeds ernstig in al haar activiteiten belemmerd. In *Hersenkneuzing*, dat begon als een reeks aantekeningen om het schrijven en denken weer onder de knie te krijgen en om weer contact te krijgen met haar man, schrijft Andrea

Willemsen vanuit de ervaringen van iemand die lijdt aan contusio cerebri.

Hulpmiddelen voor CVA-patiënten

Auteurs: C. Schutgens, en E. Hagedoren. Uitgever: Synchron Rv, 1998. ISBN 90 55 74 19 81.

Deze uitgave van Synchron, het Coördinatiecentrum Chronisch Zieken Limburg, is bedoeld voor CVA-patiënten, hun partners en hulpverleners in de eerste lijn. Het beschrijft welke hulpmiddelen mogelijk kunnen worden ingezet om knelpunten in de thuissituatie op te heffen. De bijbehorende handleiding is ingedeeld naar activiteiten.

Ken je me nog? Verhalen van mensen met NAH die hun leven weer oppakken.

Auteur: J. van Ganzewinkel. Uitgever: Van Ganzewinkel Van Dongen Communicatie, 2005. ISBN-nummer 90-809950-1-0. Prijs: € 14,95.

In het boek vertellen mensen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH) hun levensverhaal.

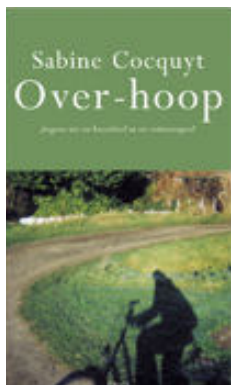
Het boek belicht alle stadia die de meeste mensen met NAH doormaken: het ziekenhuis, de revalidatie, weer naar huis, wonen, werken, toekomstplannen et cetera. De verhalen die mensen met

NAH zelf vertellen, worden aangevuld door hun partners, ouders, hulpverleners en andere betrokkenen die belangrijk voor hen zijn.

Behalve de persoonlijke ervaringen van mensen staan in het boek ook goede voorbeelden van zorg, ondersteuning en arbeids(re)integratie in de verschillende stadia van de ziekte en daarna thuis.

Hulpverleners die in aanraking komen met mensen met NAH (bijvoorbeeld artsen, (neuro)psychologen, ergotherapeuten, logopedisten, fysiotherapeuten, woonbegeleiders, arbeidsdeskundigen) kunnen aan de hand van het boek inzicht verwerven in de ervaringen van cliënten in de verschillende stadia die ze doormaken. Bovendien geeft het boek voorbeelden van goede (keten)zorg voor mensen met NAH. Ook voor mensen die zelf (of in hun omgeving) geconfronteerd worden met NAH is het boek interessant. Het boek kan, onder de gegeven omstandigheden, inspireren tot een optimaal gebruik van de mogelijkheden.

Te bestellen via info@simpelbestellen.nl.

Over-hoop.**De diepe wonden van een verkeersongeval**

*Auteur: Sabine Cocquyt. Uitgeverij EPO. ISBN 9789064454257
€ 18,50.*

Dit boek gaat over kinderen en jongeren die door een verkeersongeval hersenletsel hebben opgelopen.

In samenwerking met ZEBRA heeft Sabine Cocquyt een waardige opvolger geschreven van haar eerste boek 'De stille epidemie'. ZEBRA is een Vlaamse organisatie die zich inzet voor een betere opvang van jonge verkeersslachtoffers. Sabine sprak met gezinnen over de diepe wonden van een verkeersongeval. Over vallen en opstaan. Over hoe het hersenletsel een gezinsletsel wordt. 'Over-hoop', is het resultaat.

Verkeersongevallen zijn we maatschappelijk 'gewoon', maar in het leven van slachtoffers en hun naasten zijn ze bijzonder ingrijpend. Wat gebeurt er niet allemaal als een kind slachtoffer wordt van een verkeersongeval en daar een blijvend hersenletsel aan overhoudt? Het boek werpt een blik op hoe gezinnen dit beleven. Aanvullend belichten deskundigen een deel van het traject dat de jonge verkeersslachtoffers met NAH (niet aangeboren hersenletsel) en hun omgeving moeten afleggen. 'Het boek doet iets met je, je raakt in dezelfde positie als deze verkeersslachtoffers en Sabine slaagt erin om taal aan het gekwetste te geven,' zegt Peter Adriaenssens, kind – en jeugdpsychiater Universitaire Ziekenhuizen Leuven.

De weg na niet-aangeboren hersenletsel (traumatisch hersenletsel en hersentumoren)

Samenstelling: mw. S.B. van Voorn. Uitgever: Holmsterland in samenwerking met Vereniging Cerebraal, Groningen, 1996. ISBN 90 62 47 37 17. Prijs: €7,50/€10,00.

Een informatief boek over niet-aangeboren hersenletsel, samengesteld door iemand die zelf hersenletsel heeft opgelopen. Het boekje wil inzicht en steun bieden aan mensen met niet-aangeboren hersenletsel en direct betrokkenen; het attendeert op allerlei mogelijkheden op het gebied van hulpverlening.

Te bestellen via www.cerebraal.nl.

**Een knuffel van Christel
Herstelmogelijkheden na ernstig hersenletsel**

Auteurs: Henk Eilander & Jacobien Erbrink. Uitgever: Adr. Heinen Uitgevers, Den Bosch, 2006. ISBN 90 86 800 114. Prijs: € 19,95.

Christel is het meisje op de boekomslag. De knuffel is voor haar ouders. Zij vertellen het verhaal over hun dochter die als levenslustig schoolmeisje een infectie krijgt en daarna in coma raakt.

Wanneer een kind na een ziekte of ongeval in een coma blijft, is dit een drama. In 1987 startte het kinderrevalidatiecentrum Leijpark te Tilburg op proef met een therapievorm van vroege intensieve neurorevalidatie om te proberen het functioneren van kinderen die langer dan een maand in een bijna-coma gebleven waren te verbeteren. Na veel twijfel van de overheid over het rendement daarvan is er tenslotte in 2005 een resultaatsanalyse verschenen en zullen er binnenkort twee proefschriften over verschijnen. In dit boek worden de ervaringen van de eerste patiënte en haar ouders en de achtergronden van vroege intensieve neurorevalidatie beschreven. Samengevat blijkt dat de meeste patiënten die in een vegetatieve toestand blijven, binnen enkele jaren overlijden, maar dat de helft van de patiëntjes die bij bewustzijn kwamen een

gedeeltelijk zelfstandig leven kunnen leiden.

Het boek is zowel voor behandelaars als betrokkenen bij hersenletselpatiënten zeer aan te bevelen.

Dit boek is een belangrijke erkenning voor jongeren met een hersenletsel en hun ouders. Ook voor hulpverleners biedt het een unieke kans om even stil te staan bij de verhalen van kinderen, jongeren, broers, zussen, vaders en moeders. Op die manier kunnen ze geïnspireerd en geïnformeerd werken aan een betere zorg voor al deze jonge mensen en hun familie. Te bestellen op www.zebraweb.be.

Kopzorgen na een hersentrauma. De psychologische gevolgen van traumatisch hersenletsel. Een boek voor patiënt, familie en hulpverlener

Auteurs: Kurt Beeckmans & Karla Michiels. Uitgever: Maklu, 2000. ISBN 90 535 0983 6. Prijs € 11,20.

Het boek beoogt de lezer in begrijpbare taal een inzicht te geven in de psychologische problemen die de hersentraumapatiënt kan vertonen. Het laat de lezer kennismaken met de wetenschap (psychologie) 'die toelaat deze problemen te onderzoeken en te behandelen'. Beide auteurs zijn (in België) ruim 10 jaar actief op het vlak van de psychologische behandeling van patiënten met

'verworven' hersenletsel.

3. Boeken gericht op professionals

**Hersenletsel: achtergronden en aanpak
Ze zeggen dat ik zo veranderd ben**

Auteurs: drs. H. Eilander, drs. P. van Belle-Kusse, drs. P. Vrancken. Uitgever: Lemma, Den Haag, 2006. ISBN 10 90 5931 4328. Prijs € 29,50.

Dit boek is de vernieuwde uitgave van Ze zeggen dat ik zo veranderd ben, een veelbesproken Teleac-serie uit 1998. Het boek gaat over de achtergrond van hersenletsel en de aanpak ervan.

Hersenletsel heeft ingrijpende gevolgen voor de getroffen en hun omgeving. Iedereen die hiermee te maken heeft, als getroffene, familielid of partner of als professional, heeft behoefte aan informatie. Wat is hersenletsel? Kan er nog herstel plaatsvinden? Wat zijn de gevolgen voor de dagelijkse activiteiten?

Dit boek geeft antwoord op deze en tal van andere vragen. Tevens gaat het in op de aanpak en bevat dit boek ook veel praktische adviezen over o.a. het verwerkingsproces. Het is geschreven voor een breed publiek. Door het gebruik van verdiepingskaders is het boek ook geschikt voor professionele hulpverleners in sectoren van zorg, wonen en arbeid, docenten en begeleiders bij het (speciaal) onderwijs, docenten en studenten van mbo- en hbo-opleidingen gezondheidszorg en welzijn en deelnemers aan leertrajecten op het gebied van hersenletsel.

Hersenletsel: Achtergronden en Aanpak biedt degelijke achtergrondinformatie, die met name geschikt is voor bijvoorbeeld hulpverleners en voor doeleinden in het onderwijs. De auteurs zijn drie experts op het gebied van hersenletsel.

De uitgave is een initiatief van het Nederlands Centrum Hersenletsel is mede totstandgekomen door een financiële bijdrage van de Hersenstichting Nederland.

Te bestellen bij www.axonleertrajecten.nl.

Kleine Reeks over niet-aangeboren hersenletsel

De kleine reeks bestaat uit een aantal praktische boekjes afgestemd op verschillende doelgroepen. Naast uitgebreide informatie over oorzaken en gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel, worden vele adviezen gegeven voor behandeling en begeleiding. De uitgaven bieden een handreiking voor de dagelijkse praktijk. Elk boekje sluit af met een lijst van relevante adressen en literatuurtips. De samenstelling van de reeks is in handen van professionals met verschillende achtergronden en is tot stand gekomen dankzij inbreng van mensen uit de praktijk.

U kunt de boekjes afzonderlijk bestellen op de website www.boomuitgeversdenhaag.nl, onder de titel hersenletsel.

Verschenen zijn:

Niet-aangeboren hersenletsel en arbeid: informatie voor arbeidsbegeleiders

ISBN 90-5931-262-7. Prijs € 15,00.

Mensen met niet-aangeboren hersenletsel vormen een speciale groep bij de arbeidsreïntegratie. Behalve stoornissen op fysiek gebied, vooral van neurologische aard, bestaat er een groot aantal stoornissen op cognitief, emotioneel en gedragsmatig gebied. Dit boek bevat kort en bondig de noodzakelijke informatie over oorzaken en gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel, alsook strategieën voor begeleiding naar arbeid. Bij de begeleiding van

cliënten met niet-aangeboren hersenletsel naar arbeid en op de werkplek is deskundigheid van de arbeidsbegeleider absoluut noodzakelijk.

De informatie in dit boek is afgestemd op de begeleidende taken van trajectbegeleiders, jobcoaches, reïntegratiedeskundigen en arbeidsconsulenten. Het boekje beoogt een handreiking te bieden voor de dagelijkse praktijk

Niet-aangeboren hersenletsel: informatie voor begeleiders en verzorgers

ISBN 90-5189-977-7. Prijs € 15,00.

Mensen met niet-aangeboren hersenletsel vormen een speciale groep in de zorg. Behalve stoornissen op fysiek gebied, vooral van neurologische en orthopedische aard, bestaat er een groot aantal stoornissen op cognitief, emotioneel en gedragsmatig gebied.

Niet-aangeboren hersenletsel; informatie voor begeleiders en verzorgers bevat kort en bondig de noodzakelijke informatie over oorzaken en gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel, alsook adviezen voor behandeling en begeleiding. Verzorgers en begeleiders hebben een cruciale rol bij de begeleiding van mensen met niet-aangeboren hersenletsel en hun naaste omgeving. Daarbij is de deskundigheid een absolute noodzaak. De informatie in het boekje is afgestemd op de beroepsgroep verzorgers en begeleiders en hun werkveld. Het boekje beoogt een handreiking te bieden voor de dagelijkse praktijk

Kinderen met niet-aangeboren hersenletsel Informatie voor ouders en gezinsleden

ISBN 90-5931-284-8. Prijs € 16,50.

Kinderen en jongeren met niet-aangeboren hersenletsel zijn niet te vergelijken met patiënten met welk ziektebeeld dan ook. Kenmerkend voor niet-aangeboren hersenletsel is de grote verscheidenheid aan mogelijke stoornissen. Behalve stoornissen op fysiek gebied, vooral

van neurologische aard, hebben zij mogelijk een aantal stoornissen op cognitief, emotioneel en gedragsmatig gebied. Het kind 'na' het letsel is niet meer hetzelfde kind als 'voor' het letsel.

Dit stelt opvoeders voor een zware taak. Deze uitgave biedt hen daarbij een handreiking. Het bevat de noodzakelijke informatie over oorzaken en gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel, de gevolgen voor het kind of de jongere, de school en het gezin. Het boekje bevat adviezen over de wijze waarop ouders, broers en zussen en andere betrokkenen met gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel kunnen omgaan. De uitgave is bedoeld voor ouders, gezinsleden, en anderen in de omgeving van kinderen en jongeren met niet-aangeboren hersenletsel als leerkrachten, sportleiders, familie en ouders van vriendjes en vriendinnetjes.

Niet-aangeboren hersenletsel: informatie voor maatschappelijk werkenden

ISBN 90-5189-975-0. Prijs € 15,00.

Mensen met niet-aangeboren hersenletsel vormen een speciale groep in de zorg. Behalve stoornissen op fysiek gebied, vooral van neurologische en orthopedische aard, bestaat er een groot aantal stoornissen op cognitief, emotioneel en gedragsmatig gebied. Dit boek bevat kort en bondig de noodzakelijke informatie over oorzaken en gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel, alsook adviezen voor behandeling en begeleiding. Maatschappelijk

werkenden hebben een cruciale rol bij de begeleiding van mensen met niet-aangeboren hersenletsel en hun naaste omgeving. Daarbij is de deskundigheid een absolute noodzaak. De informatie in het boekje is afgestemd op de beroepsgroep maatschappelijk werkenden en hun werkveld. Het boekje beoogt een handreiking te bieden voor de dagelijkse praktijk

Niet-aangeboren hersenletsel: informatie voor paramedici

ISBN 90-5189-976-9. Prijs € 15,00.

Mensen met niet-aangeboren hersenletsel vormen een speciale groep in de zorg. Behalve stoornissen op fysiek gebied, vooral van neurologische en orthopedische aard, bestaat er een groot aantal stoornissen op cognitief, emotioneel en gedragsmatig gebied.

Niet-aangeboren hersenletsel; informatie voor paramedici bevat kort en bondig de noodzakelijke informatie over oorzaken en gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel, alsook adviezen voor behandeling en

begeleiding. Paramedici hebben een cruciale rol bij de begeleiding van mensen met niet-aangeboren hersenletsel en hun naaste omgeving. Daarbij is de deskundigheid een absolute noodzaak. De informatie in het boekje is afgestemd op de beroepsgroep paramedici en hun werkveld. Het boekje beoogt een handreiking te bieden voor de dagelijkse praktijk. Achterin vindt u informatie over het Nederlands Centrum Hersenletsel, regionale advies- en informatiepunten en gespecialiseerde zorg, adressen van patiëntenverenigingen en enkele literatuuropgaven.

Niet-aangeboren hersenletsel en arbeid: informatie voor de bedrijfsarts, verzekeringsarts en arbeidsdeskundige

ISBN 90-5931-267-8. Prijs € 15,00.

Mensen met niet-aangeboren hersenletsel vormen een speciale groep bij de arbeidsreïntegratie. Behalve stoornissen op fysiek gebied, vooral van neurologische aard, hebben zij mogelijk een aantal stoornissen op cognitief, emotioneel en gedragsmatig gebied. Voor arbeidsbegeleiders (onder andere trajectbegeleiders, jobcoaches,

reïntegratiedeskundigen, arbeidsconsulenten) is daarom een apart deel in deze reeks opgenomen.

Dit boek bevat kort en bondig de noodzakelijke informatie over oorzaken en gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel, alsook adviezen voor beoordeling van de arbeidsmogelijkheden. Goede diagnostiek en inzicht in alle mogelijke gevolgen van hersenaandoeningen zijn van groot belang om de cliënt met hersenletsel te begeleiden naar werk. Daarbij is de deskundigheid van de bedrijfsarts, de verzekeringsarts en de arbeidsdeskundige een absolute noodzaak.

De informatie in dit boek is afgestemd op de genoemde beroepsgroepen. Het boekje beoogt een handreiking te bieden voor de dagelijkse praktijk.

Niet-aangeboren hersenletsel: informatie voor verpleegkundigen

ISBN 90-5189-974-2. Prijs € 15,00.

Mensen met niet-aangeboren hersenletsel vormen een speciale groep in de zorg. Behalve stoornissen op fysiek gebied, vooral van neurologische en orthopedische aard, bestaat er een groot aantal stoornissen op cognitief, emotioneel en gedragsmatig gebied.

Niet-aangeboren hersenletsel; informatie voor verpleegkundigen

bevat kort en bondig de noodzakelijke informatie over oorzaken en gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel, alsook adviezen voor behandeling en begeleiding. Verpleegkundigen hebben een cruciale rol bij de begeleiding van mensen met niet-aangeboren hersenletsel en hun naaste omgeving. Daarbij is de deskundigheid een absolute noodzaak. De informatie in het boekje is afgestemd op de beroepsgroep verpleegkundigen en hun werkveld. Het boekje beoogt een handreiking te bieden voor de dagelijkse praktijk. Achterin vindt u informatie over het Nederlands Centrum Hersenletsel, regionale advies- en informatiepunten en gespecialiseerde zorg, adressen van patiëntenverenigingen en enkele literatuuropgaven.

Revalidatie na een beroerte; richtlijnen en aanbevelingen voor zorgverleners

Nederlandse Hartstichting, Den Haag, 2001.

Deze publicatie geeft richtlijnen en aanbevelingen voor de revalidatie na een beroerte voor degenen die werkzaam zijn in de praktijk van deze revalidatie.

De richtlijnen zijn opgesteld door de Commissie CVA-revalidatie, die werd samengesteld door de Nederlandse Hartstichting uit vertegenwoordigers van relevante beroepsgroepen en patiëntenorganisaties. De richtlijnen bieden handvatten aan zorgverleners in de praktijk van de revalidatie na een beroerte en kunnen een bijdrage leveren aan de eenheid in behandeling en de onderlinge afstemming tussen zorgverleners.

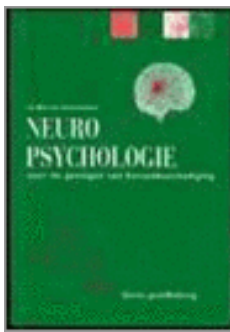
Het rapport is schriftelijk te bestellen bij: Nederlandse Hartstichting, Postbus 300, 2501 CH Den Haag. U kunt het ook integraal downloaden van de website: www.hartstichting.nl.

Zorg voor wonen; handreiking voor initiatiefnemers

Uitgever: Landelijk coördinatiepunt Niet-aangeboren Hersenletsel, 2000. Publicatienummer 100.002. Prijs € 15,00.

Deze handreiking levert een bijdrage aan het meer tot elkaar brengen van 'zorg' en 'wonen' voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel. Zij biedt een aantal aanknopingspunten om een gezamenlijk initiatief te starten en verder te structureren. De handreiking is bedoeld voor betrokken partijen als zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, zorgverzekeraar en gemeenten. De handreiking biedt een stappenplan voor de samenwerking tussen deze partijen, maar ook achtergrondinformatie over niet-aangeboren hersenletsel voor degenen die niet bekend zijn met de specifieke zorgvragen van deze groep.

Te bestellen via laura@axonleertrajecten.nl.

Neuropsychologie - Over de gevolgen van hersenbeschadiging

Auteur: dr. B. van Cranenburgh. Uitgever: Elsevier/De Tijdstroom, Maarsssen, 1999. ISBN 90 35 21 71 52. Prijs: € 55,00.

Dit boek bespreekt de drie functieniveaus (1. neurale processen en structuren, 2. mentale processen en 3. gedrag) die de neuropsychologie bestudeert met het oog op de uiteenlopende hersenbeschadigingen. De problemen die de patiënt in zijn dagelijks leven ervaart, vormen hierbij steeds het uitgangspunt. Deze uitgave is bedoeld voor ieder die professioneel te maken heeft met patiënten met hersenbeschadiging, zoals therapeuten, artsen, psychologen en verpleegkundigen.

Hersenletsel; gevolgen voor de getroffen en de omgeving

Uitg. Swets & Zeitlinger, 1994. Red. Leonard de Vos en Henk Eilander. ISBN 90 26 51 39 84.

Het boek is bedoeld voor psychologen, orthopedagogen, maatschappelijk werkers, onderwijsgevers en andere hulpverleners die betrokken zijn bij cliënten met niet-aangeboren hersenletsel. In dit boek wordt de nadruk gelegd op het belang van de mensen en de voorzieningen in de directe omgeving van de getroffen.

Aan de orde komen onder meer: verschillende vormen van training, begeleiding en coaching van familieleden; een thuisinterventieprogramma; aanpassing in onderwijs en arbeid; speciale zorg voor (im)migranten; materiële voorwaarden voor een goed gebouwde omgeving en gezinstherapeutische aspecten. Verder is er praktische informatie over belangenverenigingen en over de juridische aspecten van letselschade.

Verder kijken – Ontwikkelingen in de revalidatiepsychologie

Auteurs: Henk Eilander, Korrie Beers en Leonard de Vos. Reeks Psychologie & Praktijk, Uitgever: Harcourt, 2005. ISBN 90 265 1760 2. Prijs € 32,50.

Maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen leiden in hoog tempo tot verandering in het denken over omgaan met ziekte en handicap. Met als resultaat dat bestaande behandelvormen anders worden gewaardeerd en nieuwe behandelingen worden ontwikkeld. Dit veranderingsproces is ook in de revalidatiepsychologie gaande.

In *Verder kijken* wordt de diversiteit van de revalidatiepsychologie naar voren gebracht door thema's op uiteenlopende wijzen uit te diepen. Daarbij is vooral gekozen voor thema's die de komende jaren een steeds bredere plaats zullen innemen binnen de revalidatiesetting en andere gezondheidszorginstellingen.

Iedere dag worden er nieuwe vragen gesteld aan de psycholoog in de revalidatie. De redactie heeft met deze uitgave de vragen in kaart gebracht, soms nieuwe vragen opgeroepen en in andere gevallen ook beantwoord. Zij hoopt daarmee de psycholoog een handvat aan te reiken waarmee op de toekomst ingespeeld kan worden.

Methodisch ondersteunen van mensen met hersenletsel Greep op je leven met Hooi op je vork

Auteurs: Patty van Belle en Judith Zadoks. Uitgever: Lemma, Den Haag, 2005. ISBN 90 5931 369 0. Prijs: € 32,50 (inclusief DVD).

Niet-aangeboren hersenletsel heeft ingrijpende gevolgen voor degene die het overkomt en diens omgeving. Vaak is iemand blijven aangewezen op hulp. Het begeleiden van mensen met niet-aangeboren hersenletsel roept veel vragen op. Hoe help je de persoon zijn leven weer op orde te krijgen? Wat wil hij bereiken en wat kan er nog? Hoe kom je hierover met elkaar in gesprek? Hoe

kan je begeleiden zonder de regie over te nemen?

Begeleidingsmodel Hooi op je vork is ontwikkeld als handreiking bij het vinden van antwoorden op deze vragen. Het model is bij uitstek geschikt om vraaggericht werken in de praktijk vorm te geven. De werkwijze wordt toegepast in tientallen organisaties in verschillende zorgsector, maar ook door mantelzorgers thuis. Mensen met niet-aangeboren hersenletsel en begeleiders zijn zeer enthousiast over de werkwijze, zo blijkt ook uit onderzoek. In dit boek zijn de ervaringen van zes jaar werken met Hooi op je vork verwerkt tot waardevolle tips en adviezen.

Deel 1 geeft een handleiding om de gevolgen van het hersenletsel te begrijpen in relatie tot het leven van de persoon vroeger en nu, en om het leven vorm te geven volgens de wensen van de persoon zelf.

Deel 2 bespreekt dilemma's in de omgang en geeft tips voor een effectieve communicatie met iemand met niet-aangeboren hersenletsel.

Deel 3 geeft praktische adviezen over de toepassing en implementatie van het model.

Bij het boek zit een DVD met vier portretten van mensen met hersenletsel die met Hooi op je vork begeleid worden. De film is gemaakt in samenwerking met Steinmetz Zorg en Onderwijs en Heliomare wonen. Op www.hooiopjevork.nl is meer informatie te vinden over het model en over nieuwe initiatieven van de auteurs.

Omgaan met hersenletsel Hulp bij veranderd leven

Auteur: Jenny Palm. Uitgever: Koninklijke Van Gorcum, Assen. 2005. ISBN 90 232 4098 7. Prijs: € 23,90.

In dit boek wordt een overzicht gegeven van het terrein van niet-aangeboren hersenletsel, met de nadruk op het leven na de acute fase: de revalidatiefase en vooral de chronische fase.

Wetenschappelijke inzichten worden daarbij vertaald naar de praktijk van alledag, waarbij de patiëntbeleving centraal staat.

Na algemene hoofdstukken over leven na hersenletsel, bouw en werking van de hersenen, gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel, rouw en rouwverwerking, volgen hoofdstukken die gewijd zijn aan ziektebeelden als traumatisch hersenletsel, CVA/beroerte, hersentumoren, hersenschade tengevolge van hartstilstand of ademhalingsstilstand (hypoxie/anoxie), cerebrale infecties (meningitis en encephalitis) en symptomatische epilepsie. Het boek wordt afgesloten met een hoofdstuk over kinderen met niet-aangeboren hersenletsel en een apart hoofdstuk 'omgaan met mensen met hersenletsel'.

De uitgave is in eerste instantie geschreven voor professionele hulpverleners – (paramedici, psychologen, orthopedagogen, verpleegkundigen, verzorgenden, therapeuten, activiteitenbegeleiders, maatschappelijk werkenden – maar is door het concrete taalgebruik ook toegankelijk voor de niet-professionals.

Niet aangeboren hersenletsel bij volwassenen

J.A.M. Vandermeulen, M.M.A. Derix, C.J.J. Avezaat, Th. Mulder & J.W. van Strien (Red.). Uitgever: Elsevier, 2003. ISBN 90 352 2492 2. Prijs: € 57,50.

Dit boek geeft antwoord op vragen als: wat is niet-aangeboren hersenletsel eigenlijk; hoe vaak komt het voor; welk onderzoek vindt er plaats; wat levert dit op bij mensen met niet-aangeboren hersenletsel; wat zijn de gevolgen van verschillende vormen van niet-aangeboren hersenletsel; welke therapeutische mogelijkheden zijn er?

Het maakbare brein

Gebruik je hersens en word wie je wilt zijn

Auteur: Margriet Sitskoom. Uitgever: Bert Bakker, Amsterdam, 2006. ISBN 90 351 3036 7. Prijs: € 17,95.

Het maakbare brein beschrijft hoe de hersenen zich ontwikkelen en hoe zich dit verhoudt tot het leren van een tweede taal, een absoluut gehoor of het onderdrukken van impulsen. Bijzondere levensverhalen laten zien dat gedrag en omgeving je hersenen vormen en je vermogens bepalen: een violiste die een kwart van haar hersenen verloor kon toch professioneel blijven spelen, en een jongen die door

kippen werd opgevoed verandert zijn kippengedrag in menselijk gedrag.

Aan de hand van de laatste inzichten uit het hersenonderzoek en voorbeelden uit de praktijk laat Margriet Sitskoom zien hoe we door ons gedrag zélf onze hersenen kunnen vormen en zo beter kunnen functioneren. Het maakbare brein geeft een handreiking voor sterker hersenwerk en een krachtige persoonlijke ontwikkeling.

4. DVD's

Ze zeggen dat ik zo veranderd ben

Serie televisieprogramma's door Teleac/NOT in samenwerking met het Landelijk coördinatiepunt Niet-aangeboren Hersenletsel en de Hersenstichting Nederland samengesteld in 1998/1999. Prijs:€ 22,50.

De serie bestaat uit zes programma's van circa 25 minuten, waarin mensen met niet-aangeboren hersenletsel en hun familieleden vertellen over de veranderingen in hun leven als gevolg van hersenletsel en op welke manier zij leren hiermee om te gaan. Toelichting wordt gegeven over de gevolgen van hersenletsel en de problematiek waarvoor betrokkenen en hulpverleners zich gesteld zien.

Te bestellen via www.axonleertrajecten.nl.

Bouwen aan besef

Landelijk coördinatiepunt Niet-aangeboren Hersenletsel, 2000. Publicatienummer 100.001. Duur: 15 minuten. Prijs € 22,70.

Aan de hand van het verhaal van een patiënt en diens zorgverleners wordt op indringende wijze duidelijk gemaakt, hoe gecompliceerd de zorgvraag van de patiënt met niet-aangeboren hersenletsel vaak is en wat de problemen zijn waar de hulpverleners in de praktijk tegenaan lopen. Duidelijk wordt dat de zorg voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel vraagt om een intersectorale aanpak, die begint met een intersectorale

diagnostiek.

Met deze productie wil het Landelijk coördinatiepunt alle relevante actoren in de zorg onder meer overheden, zorginstellingen, zorgverzekeraars en Arbo-diensten betrekken bij het oplossen van de problemen waarmee mensen met hersenletsel en hun hulpverleners geconfronteerd worden.

Te bestellen via laura@axonleertrajecten.nl.

Hersenletsel en dan...

Prijs €24,95.

Op de DVD 'Hersenletsel en dan...' staan vier jongeren centraal die jaren geleden als kind werden getroffen door hersenletsel: een tumor, een auto-ongeluk, een val en een hersenontsteking. Ze vertellen onder andere over leerproblemen, stageplaatsen en toekomstmogelijkheden.

Het doel van de DVD is het vergroten van inzicht in restverschijnselen, beperkingen en mogelijkheden na hersenletsel.

De DVD is voor iedereen bedoeld die met hersenletsel te maken heeft: slachtoffer, maar ook voor familieleden. Voor docenten is een speciale module toegevoegd.

De DVD bevat ruim twee uur filmmateriaal. De DVD-box bevat ook een handig informatieboekje.

De DVD is gemaakt door HRmedia in samenwerking met het Nederlands Centrum en met financiële steun van de Hersenstichting Nederland.

Te bestellen via www.hersenletselendan.nl of per email info@hrmedia.nl.

5. Voorlichtingsmateriaal

Folder Nederlands Centrum Hersenletsel

In deze folder wordt kort uiteengezet wat de activiteiten van het Nederlands Centrum Hersenletsel inhouden en voor welke informatie u er terecht kunt. De folder is op te vragen bij het Nederlands Centrum Hersenletsel, www.hersenletsel.nl

Professioneel omgaan met cliënten met hersenletsel Cursussen, trainingen, workshops, intervisie, supervisie

Programmagids van AXON Leertrajecten met diverse leertrajecten. De gids verschijnt jaarlijks in oktober en bevat een beschrijving van de opleidingsactiviteiten. De programmagids is aan te vragen via www.axonleertrajecten.nl.

Hersenletsel...

Denk eens na over hersenen... hersenletsel

Denk eens na over hersenen... coma

Mijn wereld is niet meer compleet; over hemianopsie en neglect (Prijs € 3,00)

Deze en andere beknopte folders zijn verkrijgbaar bij Hersenstichting Nederland, www.hersenstichting.nl.

Coma...

Coma; een brochure voor familieleden van hersenletselpatiënten

Bijkomen uit coma; stap voor stap alles weer leren

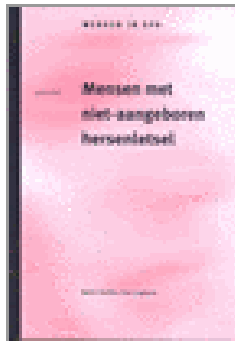
Terugkeer; de fysieke en intellectuele beperkingen

Terugkeer 2; de lichamelijke gevolgen

De partner; een brochure voor partners van mensen met niet-aangeboren hersenletsel. Deze folders/brochures kosten € 1,50 per stuk en zijn verkrijgbaar bij Cerebraal, vereniging voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel en direct betrokkenen. Te bestellen via www.cerebraal.nl.

Een aneurysma of avm in het hoofd

Deze brochure geeft informatie over de symptomen, oorzaken en meest gangbare behandelingstechnieken, alsmede over de psychosociale gevolgen voor de patiënt en zijn omgeving. Deze brochure is te downloaden op de website van de Vereniging van Vaatpatiënten, www.vaatpatient.nl.

Mensen met niet-aangeboren hersenletsel

Auteur: Zanen, L. Uitgever: Bohn Stafleu Van Loghum, 2002. Prijs € 13,00 ISBN: 9031336408

Dit boek is verschenen in de serie Werken in SPH. Het is bedoeld voor studenten en hulpverleners.

Lavinia Zanen werkzaam als activiteitenbegeleider bij de Regenboog in Amersfoort. Heeft het leertraject Omgaan met mensen met niet-aangeboren hersenletsel van het Nederlands Centrum gevolgd, waarvan ze in haar boek dan ook dankbaar gebruik maakt.

De meest gestelde vragen over hersenletsel

Auteur: Dr. B. Baljet Uitgever: Strengtholt's Boeken, 2003. Prijs: € 10,95. ISBN: 9058601609

De auteur, als neuropsycholoog verbonden aan het St. Anna Ziekenhuis te Geldrop, is een deskundige op het gebied van hersenletsels, speciaal als het om sportletsels gaat. Het boek gaat over allerlei vormen van hersenletsel zoals hersenschudding, hersenkneuzing, schedelbasisfractuur en coma. Verder is er aandacht voor whiplash (nekletsel) en hersenletsel, dat is ontstaan bij boksen en voetbal. Het boek bevat een register, maar er ontbreekt een literatuurlijst. Er is een schematische tekening om de delen van de hersenen weer te geven. Een beknopt, maar duidelijk boekje over de problematiek die is ontstaan bij hersen- en nekletsel.

6. Hersenletsel en arbeid

De kunst van het onderpresteren. Strategieën voor mensen met NAH

Auteur: A. Koster, Den Bosch: PSW, 2001.

Stel je voor: door een ongeluk of door medische oorzaken loop je hersenletsel op. En alles wat je voorheen als vanzelfsprekend kon, kan je niet meer, of slechts in beperkte mate. Vanwege het hersenletsel verandert je gedrag en ook al zie je er van buiten vaak 'normaal' uit, je leven zal nooit meer hetzelfde zijn als voorheen. Werkgevers, collega's en arbeidsbegeleiders weten vaak niet hoe ze moeten omgaan met mensen met 'Niet-Aangeboren Hersenletsel' (NAH). Ook de betrokkene zelf zal met vallen en opstaan de eigen grenzen moeten leren kennen – ook in de arbeidssituatie.

In de Methodiekbeschrijving experiment NAH wordt de methodiek beschreven die in een experimentele setting is ontwikkeld om mensen met NAH te begeleiden in hun werk of te

begeleiden naar (ander) geschikt werk. De methodiekbeschrijving wordt gebruikt bij het trainen van jobcoaches die de begeleiding van mensen met NAH op zich gaan nemen. Meer informatie vindt u op www.pswonderzoek.nl.

Return to Work for Persons with Traumatic Brain Injury

Auteurs: S. Yasuda, P. Wehman, P. Targett, D. Cifu, en M. West. In: Am. J. Phys. Med. Rehabilitation, Vol. 80, No. 11, November 2001, p. 852-864.

Rehabilitation Research and Training Center on Workplace Supports and the Department of Physical Medicine and Rehabilitation, Virginia Commonwealth University, Richmond, Virginia, USA.

Individuals with traumatic brain injuries experience an array of physical, cognitive, and emotional changes that often make return to pre-injury employment unlikely and locating new employment difficult. The authors review the literature related to the return to work for persons with traumatic brain injuries. This includes return to work outcomes, factors influencing return to work, and vocational programs that enhance employment, including a supported employment approach. Guidelines for professionals engaged in supported employment practices are also provided.

7. Hersenletsel en kinderen

Hersentumoren bij kinderen

Auteurs: Marja Georgiades, Marianne Naafs-Wilstra en Netteke Schouten van Meeteren. Uitgever: VOKK, 2006. ISBN 907528120-x-. Prijs: € 20,00.

Het boek *Hersentumoren bij kinderen* is het resultaat van teamwerk: ouders, kinderen, artsen, pedagogisch medewerkers, (neuro)psychologen en orthopedagogen werkten eraan mee. Zo geeft het boek vanuit verschillend perspectief informatie over de verschillende vormen van hersentumoren, de behandelingsmethodes, de prognose en de mogelijke (late) gevolgen. Het gaat in op de begeleiding en opvoeding van een kind met of genezen van een hersentumor, op eventuele schoolproblemen en op cognitieve revalidatie. Het besteedt aandacht aan de kwaliteit van leven van het kind en de situatie van ouders en broers en zussen. En het bespreekt de moeilijke periode als een kind niet kan genezen. Het boek is in de eerste plaats bestemd voor ouders van een kind met een hersentumor. Te bestellen bij www.vokk.nl.

Waarom heeft een krokodil zo'n platte kop? En andere verhalen voor kinderen

Auteur: Hans Hessels. Uitgever: Vereniging Cerebraal, 2004. Prijs: € 3,50.

De gevolgen van hersenletsel worden beschreven in de vorm van dierenverhalen.

Dit boekje leert het kind spelenderwijs wat hersenletsel inhoud en is met name geschikt voor kinderen waarvan één van de ouders hersenletsel heeft. Het boekje is te bestellen via www.cerebraal.nl.

NAH: Niet Altijd Handig

Auteur: Hanneke van der Werf. Uitgever: Syntax Media. ISBN 90805594 4 X. Prijs: € 9,50.

Een kinderboek voor kinderen zonder NAH, maar met NAH in het gezin.

Is er iemand met een Niet Aangeboren Hersenletsel in het gezin? De aandacht, hoe kan het ook anders, gaat vaak naar het gezinslid met hersenletsel, maar hoe zit dat met de broers en zussen, zonen en dochters? Dit boekje is bedoeld juist voor die kinderen.

Dagelijkse situaties passeren de revue vanuit de beleving van Inge, de zus van Martijn met NAH en van Willem, de zoon van Jaap met NAH. Elk kind in een dergelijke situatie zal zichzelf herkennen, zich bedenken hoe het thuis nèt even anders is dan bij andere kinderen en zich getroost voelen en benoemd zien wat hij of zij doormaakt.

Leeftijdsgroep: 8 tot 12 jaar

8. Onderzoekspublicaties

Op hoofdlijnen verbonden

Auteurs: Carlier, J.M., Kramer, G.J.A., Plaisier, A.J. Uitgever: Prismant, Utrecht, 2004.

Op hoofdlijnen verbonden is een zorgprogramma voor jonge mensen met Niet Aangeboren Hersenletsel.

Het zorgprogramma biedt een kader voor een passend aanbod van zorg, behandeling, dagbesteding en welzijn voor deze complexe cliëntengroep en hun naasten. Het zorgprogramma is voorzien van een quickscan waarmee in een regio in kaart kan worden gebracht in hoeverre het aanbod al voldoet aan het zorgprogramma.

Ook is een stappenplan opgesteld dat regio's kunnen gebruiken bij de invoering van het zorgprogramma.

Zorgprogramma en stappenplan zijn ontwikkeld in opdracht van de Stichting Hersenletsel Organisaties Nederland met subsidie van het Johanna KinderFonds.

Het rapport, de quickscan en het stappenplan zijn te downloaden via www.prismant.nl.

Hersenletsel hoe nu verder?

Auteurs: drs. J.M. Carlier, drs. G.J.A. Kramer. Uitgever: Prismant, Utrecht, 2006.

'Hersenletsel en hoe nu verder?' is een rapport dat in opdracht van de SHON en met steun van de Hersenstichting Nederland is uitgebracht. Het onderzoek is uitgevoerd door Prismant.

Vroegtijdige signalering, diagnostiek en behandeling van de niet zichtbare gevolgen van hersenbeschadiging zijn cruciaal voor de kwaliteit van leven op de langere termijn. Dit begint al in het ziekenhuis, in de acute en herstelfase. Wat kunnen hulpverleners in ziekenhuizen doen aan de kwaliteit van leven van mensen met hersenletsel en hun naaste omgeving?

Diagnostiek en herstelmeting van taalproblemen na niet-aangeboren hersenletsel

Diss. mw. I.M.E. Heesbeen, Utrecht, 2001. ISBN 90 393 2816 1.

Het onderzoek beschreven in dit proefschrift is in de eerste plaats gericht op het leveren van een praktische bijdrage op het gebied van de diagnostiek van taalproblemen na niet-aangeboren hersenletsel, zoals een CVA (beroerte), een contusio cerebri (hersenkneuzing) of hersentumor. Het onderzoek heeft zich nadrukkelijk gericht op vragen vanuit de praktijk en het bestreken gebied is daardoor breed: het omvat een doelgroep van mensen met

afasie tot mensen met communicatieproblemen na rechtszijdig hersenletsel, en het begeeft zich van het niveau van de taalfuncties tot op het niveau van participatie. Nieuwe instrumenten zijn ontwikkeld en bestaande tests zijn geëvalueerd en vervolgens zodanig aangepast dat zij beter voldoen in de praktijk. Naast het leveren van een praktische bijdrage aan de diagnostiek van taalproblemen is gepoogd een aantal fundamentele vraagstellingen te beantwoorden op het gebied van de communicatieve problemen van mensen met rechtszijdig hersenletsel en de rol van de rechter hemisfeer in de taal. De verworven inzichten geven aanknopingspunten voor het meetbaar maken van taalproblemen als gevolg van rechtszijdig hersenletsel.

Apraxia in stroke patients: assessment and treatment

Diss. mw. C. van Heugten, Groningen, 1998.

In het onderzoek dat in dit proefschrift beschreven wordt, is een programma ontwikkeld en geëvalueerd voor diagnostiek en behandeling van CVA-patiënten met apraxie, een stoornis waarbij de doelgerichte uitvoering van aangeleerde en betekenisvolle handelingen is aangedaan. Het doel van het onderzoek was tweeledig. Ten eerste de ontwikkeling van een diagnostische procedure en onderzoek naar de kwaliteit van de diagnostische instrumenten; en ten tweede de ontwikkeling van een behandelprotocol en evaluatie van het resultaat van behandeling.

The cognitive, emotional and behavioural Consequences of Stroke

Diss. mw. J.B.H. Hochstenbach, Nijmegen, 1999. ISBN 90 80 49 72 15.

In dit proefschrift wordt vooral ingegaan op de neuropsychologische gevolgen van een CVA en de betekenis hiervan voor het leven van de patiënt en de naastbetrokkenen. Centraal staat het pleidooi om de zorg voor CVA-patiënten en hun familie te verbreden. Onderbouwd wordt dat de mate waarin psychologische functies zijn gestoord, niet alleen bepalend is voor een succesvolle aanpassing aan de gevolgen van het CVA, maar ook de effectiviteit van de revalidatiebehandelingen beïnvloedt.

Investigating the potential neurotoxicity of Ecstasy (MDMA); an imaging approach

Auteur: L. Reneman, dissertatie. Uitgever: Thela Thesis, Amsterdam, 2001. ISBN 90 5170 56 70.

Doel van dit proefschrift was de mogelijke neurotoxiciteit van MDMA in het menselijk brein te onderzoeken met behulp van verschillende neuro-imaging technieken. Gevonden werd dat personen die MDMA gebruiken schade oplopen aan serotonerge hersencellen. De effecten zijn dosisgerelateerd; bij gelijke doseringen treedt bij vrouwen vaker schade op dan bij mannen. De bevindingen van dit proefschrift roepen belangrijke vragen op ten aanzien van de veiligheid van gebruik van MDMA door mensen. Verder onderzoek is echter nodig.

Een kwestie van toeval en geluk

Veel mensen krijgen jaarlijks een of andere vorm van hersenletsel door ongelukken, operaties, beroertes en andere ziekten.

We spreken dan van niet-aangeboren hersenletsel (NAH). Hersenletsel leidt vaak tot zichtbare en onzichtbare stoornissen. Nadat mensen ontslagen worden met de diagnose NAH, keert het grootste deel terug naar de thuissituatie.

Eenmaal thuis manifesteert zich bij een aanzienlijk deel van de mensen de gevolgen van hersenletsel.

Prismant heeft onderzoek gedaan naar de jongere (12-45 jaar) NAH-getroffenen en

geconcludeerd dat de zorg voor hen voor verbetering vatbaar is. Onder zorg wordt vooral de organisatie van de zorg verstaan. De aandacht voor jongeren is met name belangrijk, omdat veel voorzieningen en zorgaanbod voor jongeren met NAH zich bevinden in de hoek van de ouderenzorg. Onderwerpen als (om)scholing, werkbegeleiding, opvoeding van kinderen, etc. zijn voor hen zeer belangrijk, maar zijn in de ouderenzorg vanzelfsprekend niet aan de orde.

Het onderzoeksrapport gaat hier uitgebreid op in en geeft aanbevelingen voor verbetering. Het bevat epidemiologische informatie.

Het rapport is te bestellen op de website www.prismant.nl tegen de prijs van € 10,00.